

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יואב סגלוביץ'

פ/25/6039

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (ועדת מכרזים), התשפ"ה-2025

1. תיקון סעיף 142א בפקודת העיריות¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 142א(ט), במקום "סעיף 148" יבוא "סעיף 197א".
2. ביטול סעיף 148 בסעיף 148 לפקודה – בטל.
3. תיקון סעיף 149ג בסעיף 149ג(ג)(2)(ב) לפקודה, המילים "או המכרזים" – יימחקו.
4. תיקון סעיף 170ג3 בסעיף 170ג לפקודה –
  - (1) בסעיף קטן (ב), במקום "ועדת הכספים וועדת המכרזים" יבוא "ועדת הכספים";
  - (2) בסעיף קטן (ג), הסיפה החל במילים "ואולם בישיבות ועדת המכרזים" – תימחק.
5. תיקון סעיף 197 בסעיף 197 לפקודה, במקום "להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה" יבוא "לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים".
6. הוספת סעיפים 197א ו-197ב אחרי סעיף 197 לפקודה יבוא :

"ועדת מכרזים 197א. (א) תוקם ועדת מכרזים, מבין עובדי העירייה ועבודתה שתמלא את התפקידים המפורטים בסעיף 197ב, ואלה חבריה :

  - (1) המנהל הכללי של העירייה או מי שהוא מינה לנציגו והוא יהיה יושב ראש הוועדה ;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

(2) גזבר העירייה או מי שהוא מינה
לנציגו;

(3) היועץ המשפטי של העירייה או עורך
דין שהוא מינה לנציגו.

(ב) המנהל הכללי של העירייה, גזבר העירייה
והיועץ המשפטי של העירייה, רשאים למנות ממלא
מקום להם או לנציגיהם.

(ג) החלטות ועדת המכרזים יתקבלו ברוב
קולות חברי הוועדה, יהיו מנומקות ויירשמו
בפרוטוקול שייחתם בידי חברי הוועדה הנוכחים
בישיבה; כל חברי הוועדה יהיו מניין חוקי בישיבת
הוועדה.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע משאר
הוראות הפקודה והוראות כל דין לעניין התקשרות
העירייה בחוזה.

תפקידי ועדת המכרזים
197ב. תפקידי ועדת המכרזים הם להחליט על כל
התקשרות לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין,
לביצוע עבודה או לרכישת שירותים שמבצעת
העירייה, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור
ממכרז ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע
תפקידיה; לעניין זה, "התקשרות" – למעט
התקשרות כאמור בסעיפים 198א או 198ב.

7. תיקון סעיף 198 בסעיף 198 לפקודה, אחרי "לקבוע בהן" יבוא "תנאים להבטחת קיומו של מכרז וכן".

8. תיקון פקודת המועצות המקומיות², בסעיף 13ב, האמור בו יסומן "א)", ובו, במקום "ו-149יב" יבוא "149יב, ו-196 עד 198ב", ובסופו יבוא:
המועצות המקומיות

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חבר הוועדה כאמור בסעיף 197א(א)(3) לפקודה האמורה, יכול שיהיה מי שאינו עובד המועצה המקומית."

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

- הוראת מעבר 9. צו שהותקן לפי סעיף 2 לפקודת המועצות המקומיות, בעניין מכרזים, ושהיה בתוקף ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאילו הותקן לפי סעיף 198 לפקודה, כנוסחו בחוק זה, כפי שהוחל בסעיף 13ה1 לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחו בחוק זה.
- תחילה 10. תחילת החוק ביום י"א בחשוון התשפ"ו (2 בנובמבר 2025).

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת החלטת ממשלת ישראל מס' 549 בעניין "תכנית לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית 2022–2026" מיום 24 באוקטובר 2021, הוחלט, בין השאר, לבחון שינויים והתאמות נדרשים בהליכי המכרזים והתקשרויות ברשויות מקומיות במטרה לצמצם את יכולת ההשפעה של ארגוני פשיעה על הליכי ותוצאות המכרזים וההתקשרויות, ובתוך כך לבחון שינויים נדרשים בהרכב ועדות המכרזים ותפקידיהן, זאת בהתאם להמלצות דוח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק שלטון החוק וטוהר המידות בשלטון המקומי (2016). צוות זה, אשר כלל נציגים מארבעת הגופים הנוגעים לעניין – משרד המשפטים, משרד הפנים, משטרת ישראל והשלטון המקומי, הגיש דין וחשבון העוסק בשורה של נושאים והמלצות. מתוך דוח הצוות מוצע בהצעת חוק זו ליישם את ההמלצות הנוגעות להליכי ותוצאות המכרזים וההתקשרויות.

הצעת החוק מציעה לבטל את סעיף 148 לפקודת העיריות לעניין הרכב ועדת המכרזים של העירייה ושינוי הרכב ועדת המכרזים בשלטון המקומי להרכב מקצועי. כמו כן, כיום ועדת המכרזים בשלטון המקומי דנה במכרזים בלבד (ולא בהליכי התקשרות אחרים בפטור ממכרז) והינה גורם ממליץ בלבד. על מנת לטייב ולמקצע תהליך זה, וכפי שהדברים נוהגים לגבי השלטון המרכזי, מוצע לקבוע כי תפקידיה של ועדת המכרזים בשלטון המקומי יהיו להחליט על כל התקשרות לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, שמבצעת הרשות המקומית, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור ממכרז, ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע תפקידיה.

כן מוצע להבהיר כי במסגרת סמכותו של שר הפנים לקבוע תקנות בעניין מכרזים לפי סעיף 198 לפקודת העיריות נכללת אף הסמכות לקבוע הוראות לגבי תנאים להבטחת קיומו של מכרז כדוגמת ערבות וביטוח. התיקון המוצע יוחל גם על המועצות המקומיות על דרך תיקון פקודת המועצות המקומיות והחלתם של התיקונים המוצעים לפקודת העיריות.

סעיפים 1 ו-2 סעיף 148 לפקודת העיריות קובע הוראות לעניין ועדת מכרזים של העירייה. בתוך כך נקבע, כי מועצת העירייה תבחר מבין חבריה ועדת מכרזים קבועה, אשר תפקידה יהיה לבדוק הצעות מחירים המוגשות למועצה בעקבות פרסום מכרז ולהמליץ לפני ראש העירייה על ההצעה שלדעת הוועדה ראויה לאישורו. ראש הרשות רשאי לא לאשר את ההצעה שעליה המליצה הוועדה וכן רשאי לאשר, באישור המועצה, הצעה שוועדת המכרזים לא המליצה עליה. הוראות בנוסח זהה קבועות בסעיף 123 לצו המועצות המקומיות, התשי"א–1950, ובסעיף 40א לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח–1958.

יצוין, כי ועדת המכרזים ברשות המקומית שונה מוועדת מכרזים בשלטון המרכזי בשני היבטים מהותיים: האחד, ועדת המכרזים ברשות מקומית ממונה על ידי נבחרי ציבור ומורכבת מנבחרי ציבור, ואילו בהתאם להוראת סעיף 8 לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993, הרכב ועדת המכרזים בשלטון המרכזי כולל הרכב מקצועי של הגורמים המקצועיים הנוגעים בעניין; השני, נוגע לתפקיד הוועדה. בעוד שתפקידן של ועדות המכרזים הפועלות במסגרת השלטון המרכזי הוא להחליט בדבר כל התקשרות שמבצע הגוף, ברשויות המקומיות תפקיד ועדת המכרזים אינו נוגע לכל התקשרות אלא מוגבל אך ורק למתן המלצה לראש הרשות בעניין התקשרות הטעונה מכרז (ולא התקשרויות בפטור ממכרז), וראש הרשות הוא זה אשר בסמכותו לאשר את ההתקשרות.

ההחלטות המובאות לפתחן של ועדות המכרזים הן החלטות שהשיקולים המנחים בהן מתמקדים בהיבטים ביצועיים מקצועיים הנוגעים להחלטות בעלות אופי נקודתי-פרטני (כדוגמת זהות הגורם אשר יזכה במכרז זה או אחר), בשונה מהחלטות בעלות אופי עקרוני כחלק מגיבוש וקביעת מדיניות הרשות (כדוגמת גיבוש תקציב העירייה שעל בסיסו מתבצעות ההתקשרויות האמורות). לפיכך, על מנת לטייב ולמקצע תהליך זה ובהשוואה לנוהג בשלטון המרכזי, מוצע שחברי ועדת המכרזים יהיו גורמים מקצועיים.

בהמשך לכך, מוצע לבטל את סעיף 148 לפקודת העיריות שקובע כי חברי ועדת מכרזים בעירייה יהיו מבין חברי מועצת העירייה וכי סמכותה של ועדת המכרזים בעירייה מוגבלת למתן המלצה בלבד ביחס להצעה שהוגשה במכרז שלדעת הוועדה ראויה לאישורו של ראש העירייה.

סעיפים 3 ו-4 מוצע לבצע תיקונים טכניים במקומות בהם מוזכרת ועדת המכרזים בתצורתה הנוכחית כאשר אין רלוונטיות יותר להתייחסות אליה לפי הצעה זו.

סעיף 5 סעיף 197 לפקודת העיריות, שעניינו חובת מכרזים, קובע כי עירייה לא תתקשר בחוזה להעברת מקרקעין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה, אלא על פי מכרז. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהתאים את הנוסח בנוגע לחובת המכרז הקבועה בו לגבי עיריות, להיקף חובת המכרז הקבועה בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק חובת המכרזים), החלה על השלטון המרכזי, כך שכל התקשרות לביצוע עיסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים שמבצעת עירייה תיעשה במכרז, למעט החריגים שייקבעו בתקנות לפי סעיף 198 לפקודה.

סעיף 6 מוצע להוסיף לפקודה את סעיפים 197א ו-197ב שבמסגרתם ייקבעו הרכב ועדת המכרזים, עבודתה ותפקידיה. בסעיף 197א מוצע לקבוע את הרכב ועדת מכרזים בעירייה: המנהל הכללי של העירייה או מי שהוא מינה לנציגו; גזבר העירייה או מי שהוא מינה לנציגו; והיועץ המשפטי של העירייה או עורך דין שהוא מינה לנציגו. יצוין כי לעניין ההחלה על מועצות מקומיות ואזוריות, בהן היועץ המשפטי של הרשות אינו בהכרח עובד המועצה המקומית, מוצע להבהיר כי ניתן יהיה למנות גם מי שאינו עובד המועצה המקומית. בדומה לקבוע בתקנות לפי חוק חובת המכרזים וכדי לאפשר לוועדת המכרזים של העירייה לפעול באופן רציף מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) כי המנהל הכללי של העירייה, גזבר העירייה והיועץ המשפטי של העירייה שהוא עובד עירייה, רשאים למנות ממלא מקום להם או לנציגיהם. בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע את סדרי העבודה הבסיסיים של הוועדה. בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי אין בהוראות סעיף 197א המוצע כדי לגרוע מהוראות פקודת העיריות והוראות כל דין לעניין התקשרות העירייה

בחוזה. כך לדוגמא, בהתאם לסעיף 188 לפקודת העיריות, מכירה, החלפה או השכרת קרקע של העיריה יאושרו בהחלטה של רוב חברי המועצה של העיריה ובאישורו של שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך, וניהול הליך ההתקשרות ייעשה על ידי ועדת המכרזים.

בסעיף 197ב מוצע לקבוע כי תפקידי ועדת המכרזים הם להחליט על כל התקשרות לביצוע עיסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, שמבצעת עירייה, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור ממכרז, ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע תפקידיה, והכול למעט התקשרות כאמור בסעיפים 198א או 198ב שעניינם, בהתאמה, "פטור ממכרז לעבודות פיתוח" ו"ביטוח תאונות אישיות לתלמידים", ולגביהן נקבע סמכות החלטה לגורמים אחרים כמפורט באותם סעיפים.

סעיף 7 מוצע להבהיר כי במסגרת סמכותו של שר הפנים לקבוע בתקנות לפי סעיף 198 לפקודת העיריות, בעניין מכרזים, נכללת אף הסמכות לקבוע הוראות לגבי תנאים להבטחת קיומו של מכרז כדוגמת ערבות וביטוח.

סעיף 8 מוצע לתקן סעיף 13ב לפקודת המועצות המקומיות לצורך החלת מספר הוראות מפקודת העיריות כנוסחן לפי הצעת חוק זו.

סעיף 9 כדי לשמור על רציפות חקיקתית בכל הנוגע לתחום המכרזים במוצעות המקומיות, מוצע לקבוע הוראת מעבר שלפיה צו שהותקן לפי סעיף 2 לפקודת המועצות המקומיות, בעניין מכרזים, ושהיה בתוקף ערב תחילתו של החוק המוצע (התוספת הרביעית לצו המועצות המקומיות והתוספת השנייה לצו המועצות האזוריות), יראו אותו כאילו הותקן לפי סעיף 198 לפקודת העיריות (הוא הסעיף המסמך לקביעת תקנות בענייני מכרזים), כנוסחו בסעיף 5 להצעת חוק זו, כפי שהוחל בסעיף 13ה לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחו בסעיף 6 בהצעת חוק זו.

סעיף 10 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק תהיה ביום י"א בחשוון התשפ"ו (2 בנובמבר 2025).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יואב סגלוביץ' וקבוצת חברי הכנסת (פ/3616/25; הוסרה מסדר היום ביום ו' בתמוז התשפ"ה (2 ביולי 2025)).
הצעת החוק זהה לפ/3616/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בתמוז התשפ"ה (14.07.2025)